Lunds universitet
Statsvetenskapliga institutionen

STVK02
HT19
Handledare: Jakob Gustavsson

Kinesiska lösningar till afrikanska problem?

En kvalitativ fallstudie av Kinas Afrikastrategi

Julia Forsberg

Abstract

As China's economy and presence around the world continue to grow, so does their influence. The Chinese engagement in Africa began 70 years ago and China is now the most significant foreign actor on the continent. This qualitive case-study investigates what China's Africa strategy is. By using the theories of Soft Power and Economic Statecraft light is shed on different explanations as to why that is. A study of Burundi and the Democratic Republic of the Congo is made to show what China's Africa strategy can entail in specific countries. The Ibrahim Index of African Governance is applied to show the development when China has been present in the country. I conclude that China's Africa strategy is comprehensive and incorporates several fields. China is successful in terms of gaining more influence throughout the African continent. If the growth of China's Soft Power and influence is sustained, an expanding consent of regarding a stricter and less transparent regime style can be created.

Nyckelord: Afrika, Kina, Utrikespolitik, Afrikastrategi, Mjuk makt, Economic Statecraft, Burundi, Kongo-Kinshasa
Antal ord: 9963 ord

Innehållsförteckning

1 Inledning ... 1

1.1 Tidigare forskning ... 1
1.2 Problemformulering ... 3
1.3 Syfte och frågeställningar ... 3
1.4 Disposition ... 4

2 Metod ... 5

2.1 Forskningsdesign ... 5
2.2 Val av fall ... 6
2.3 Avgränsning ... 7
2.4 Relevans ... 7
2.5 Material ... 8
2.6 Mätbarhet ... 8

3 Teori ... 10

3.1 Teoretiskt ramverk ... 10
3.1.1 Economic Statecraft ... 10
3.1.2 Mjuk makt ... 11

4 Empiri ... 13

4.1 Kinas utrikespolitik med fokus på Afrika ... 13
4.2 Kinas Afrikastrategi 2015 ... 16
4.3 Kinas Afrikastrategi i två länder ... 18
4.3.1 Burundi ... 18
4.3.2 Kongo-Kinshasa ... 19

5 Analys ... 22

5.1 Kinas Afrikastrategi ... 22
5.2 Kinas närvaro i två länder ... 24
5.2.1 Burundi ... 24
5.2.2 Kongo-Kinshasa ... 25

6 Diskussion och slutsats ... 26

7 Referenser ... 27

1 Inledning

”*We do not yet understand how this increasingly powerful player wields its economic power*” (Norris 2010, 72). Folkrepubliken Kina, härefter Kina, har ökat sin närvaro i Afrika och är nu en av de mest betydelsefulla utländska aktörerna på kontinenten (Taylor 2019, 1; Choi 2019; Jayaram et al. 2017; Morreale 2017, 105). Med en bred Afrikastrategi använder Kina olika tekniker för att öka sitt inflytande, säkra resurstillgångar och främja sin ekonomiska tillväxt. Kinas position som aktör på den internationella arenan, och i Afrika, växer parallellt med landets ekonomi. 1989 började Kina mer intensivt söka samarbeten med länder utanför västvärlden, då kritiken från detta håll intensifierats bland annat efter protesterna och massakern på Himmelska Fridens torg i juni samma år (Tull 2006, 459-460). Kina har därefter i allt större utsträckning sökt efter resurser som exempelvis olja och timmer för att hålla igång sina växande industrier. Afrika är rikt på många resurser, har billig arbetskraft samt utgör en stor marknad för exporterade produkter. Detta är tre centrala faktorer för att vidhålla en hög ekonomisk tillväxt (Alves 2013, 208). Afrika är även en klok investering rent geopolitiskt samt ett viktigt diplomatiskt stöd vid omröstningar i exempelvis Förenta nationerna (FN) (Eisenman & Kurlantzick 2006, 219; Tull 2006, 467). Ett empiriskt stöd för detta är att Kina valdes in som medlem i FN 1945 tack vare stödet från de afrikanska länderna (Mukete Dynamic 2018, 189). Intresset för samverkan kommer inte enbart från Kinas håll, utan även från de afrikanska länderna. En globalisering som lett till marginalisering och ett sjunkande engagemang från västvärlden (Edoho 2011, 105) samt olika ekonomiska och diplomatiska incitament gör att samarbetet med Kina lockar (Tull 2006, 469).

1.1 Tidigare forskning

Flera tidigare studier har undersökt Kina-Afrika relationer i stort, Kinas utrikespolitiska strategier samt Kinas närvaro i olika afrikanska länder. Detta stycke är inte tänkt att utgöra en uttömmande sammanfattning, utan ämnar endast ge en överblick.

Felix M. Edoho presenterar tre perspektiv på Kinas engagemang i Afrika. Det första perspektivet menar att Kina är en utvecklingspartner, och relationerna innebär ett samarbete som gynnar båda parter lika mycket. Det andra perspektivet hävdar att Kina endast är i Afrika för att utnyttja nationer för deras naturresurser. Det tredje perspektivet menar att Kina koloniserar kontinenten. Edoho menar att alla

perspektiv belyser viktiga dimensioner, och det är därför viktigt att ta alla tre i beaktning för att skapa en detaljerad och sanningsenlig analys (Edoho 2011, 105). Denna slutsats har gjorts av fler, som konstaterat att endast ett perspektiv är otillräckligt och därmed bör Kina-Afrikarelationerna studeras på ett nyanserat sätt (Mukete Dynamic 2018, 194). Deborah Bräutigam menar att Kina-Afrikarelationerna gynnar de afrikanska länderna, och oron över enbart negativa effekter av Kinas närvaro är obefogad (Bräutigam 2011, 307). I en studie av fyra olika undersökningar av Kinas utrikespolitiska strategier mot olika länder och regioner i världen, däribland Afrika, drar Yang och Liang fyra huvudsakliga slutsatser. Kina har utifrån utrikespolitiska mål strategiskt använt olika ekonomiska verktyg. Vilka verktyg som använts har avgjorts av landet det riktats mot, och utvecklingsländer har främst mottagit utländska direktinvesteringar, handelsreformer och bistånd. Den andra slutsatsen är att Kina ger geopolitiskt viktiga länder mer förhandlingsutrymme, och kan därmed i större utsträckning anpassa hur Kina kan agera i landet. Att länder som har fler valmöjligheter än exempelvis Kinas investeringar tenderar att kunna omförhandla eller avböja förslagen helt är den tredje slutsatsen. Att Kina för annorlunda politik beroende på landet det riktas mot återfinns även när utrikespolitiken i stort och utrikespolitiken mot utvecklingsregioner jämförs. Kina fokuserar mer på en vänskaplig och ömsesidig relation med utvecklingsländer än med de som redan är utvecklade (King 2013, 5). Den sista slutsatsen som Yang och Liang gör är att Kinas economic statecraft varit varierande i sin framgång, och kritiserats för att regler om exempelvis miljökrav och mänskliga rättigheter negligerats (Yang – Liang 2019, 383-384).

Kenneth King skriver i sin bok ”*China's Aid & Soft Power in Africa”* bland annat om huruvida det är relevant att diskutera *mjuk makt* kopplat till Kinas utbildningsinstitut *Confucius Institutes* (härefter CI). Diskussionen kretsar främst kring om institutens ingår i en större utrikespolitisk strategi från Kinas sida (King 2013, 179-185). Till denna diskussion gör Xin Liu ett värdefullt tillägg, och poängterar att det viktiga är inte vad CI anser är sitt syfte, utan hur andra uppfattar det. Och många betraktar dem just som en strategisk satsning för att sprida kinesiska och kinesisk kultur (Liu 2019, 271).

Economic statecrafts framgång studerade Pippa Morgan genom att undersöka huruvida användandet av dess tekniker lett till att öka Kinas mjuka makt i Afrika. Detta görs med stöd av tidigare studier som visat att folkopinion påverkar utrikespolitiken, eftersom en befolkning med positiv bild av Kina kommer stötta att det egna landets utrikespolitik gynnar Kina och välkomna dess närvaro i det egna landet (Morgan 2018, 400). Även Jean-Frédéric Morin och Jonathan Paquin samstämmer i den slutsatsen i boken *”Foreign Policy Analysis: A toolbox”* (2018, 173). Morgans studie visade att kinesiskt bistånd och infrastrukturinvesteringar betraktas som något positivt och därmed bidrar till Kinas mjuka makt. Den faktorn som betraktas som negativ av majoriteten är den låga kvalitén på kinesiska produkter. Att Kina utvinner stor del av kontinentens resurser och samarbetar med odemokratiska ledare uppfattas inte som faktorer som bidrar till en negativ bild i samma utsträckning (Morgan 2018, 403; 406). Sammanfattningsvis finns det en mängd olika studier gjorda på Kina-Afrikarelationer, och de alla lyfter olika

synvinklar som är viktiga att ta i beaktning. Med grund i denna tidigare forskning ämnar jag undersöka Kinas Afrikastrategi.

1.2 Problemformulering

Afrika har historiskt blivit utnyttjat och marginaliserat av utländska aktörer. Ländernas resurser utvinns utan att landet och dess befolkning får ta del av vinsterna. Än idag är kontinenten underutvecklad och i stort behov av infrastruktur och andra investeringar. På grund av denna underutveckling är korruptionen hög och de politiska institutionerna bristfälliga (Taylor 2019, 2). Kritiken mot afrikanska länder för korruption, brott mot mänskliga rättigheter och bristande arbete inom andra områden kan även leda till konsekvenser från samarbetsländer i väst. Exempel på konsekvenser är sanktioner, något som drabbar landet hårt. Cirkeln av underutveckling blir därför svår att bryta och Kina utgör därmed ett välkommet alternativ.

> *”You never hear the Chinese saying that they will not finish a project because the government has not done enough to tackle corruption. If they are going to build a road, then it will be built”* (Mutua 2006).

Det finns olika synvinklar på Kinas engagemang i Afrika, och huruvida detta faktiskt innebär ytterligare nackdelar för de afrikanska länderna. I denna uppsats kommer detta studeras, för att belysa vad det kan innebära när en allt mäktigare aktör breder ut sig på den internationella arenan. Två teorier kommer att appliceras, och studien ämnar beröra ämnet om utrikespolitiska strategier och hur dessa kan tolkas. Varför väljer vissa stater en viss strategi och vad kan detta innebära för länderna den riktas mot? Denna problemformulering leder fram till uppsatsens syfte och frågeställningar som presenteras nedan.

1.3 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att studera Kinas Afrikastrategi och förklara varför den ser ut som den gör samt diskutera vad den kan innebära för olika afrikanska länder. Ambitionen är därmed att besvara följande frågeställningar:
Hur ser Kinas Afrikastrategi ut?
Varför ser Kinas Afrikastrategi ut som den gör?
Vad kan Kinas Afrikastrategi innebära i afrikanska länder?

1.4 Disposition

I kapitel 2 kommer den metodologiska kontexten och valt material presenteras och diskuteras. I kapitel 3 beskrivs uppsatsens teoretiska utgångspunkt samt de två valda teorierna i detalj. Vidare presenteras empirin om Kinas Afrikastrategi och Kinas närvaro i Burundi och Kongo-Kinshasa i kapitel 4. I kapitel 5 återfinns analysen av varför strategin ser ut som den gör och om vad det kan innebära i de valda länderna. Detta följs utav en diskussion och slutsats i kapitel 6. Slutligen presenteras den kompletta referenslistan i kapitel 7.

2 Metod

I detta kapitel presenteras den metodologiska kontexten och det valda materialet. Även uppsatsens relevans, de genomförda avgränsningarna, de valda fallen samt uppsatsens mätbarhet redogörs.

2.1 Forskningsdesign

Uppsatsen är en kvalitativ fallstudie där Kinas Afrikastrategi studeras. Det är värdefullt att uppmärksamma vad det är ett ”fall av”, för att uppnå teorianknytning (Teorell - Svensson 2007, 44). Kinas Afrikastrategi kan abstraheras upp till att vara ett fall av ekonomisk maktutövning i utrikespolitiken. För att belysa olika perspektiv kommer studien vara teorianvändande. Detta innebär att befintliga teorier används för att beskriva eller förklara det valda fallet, som står i centrum (Esaiasson et al. 2017, 42). Dessa teorier har nämnts under tidigare forskning men kommer presenteras närmare i kapitel 3. För att uppsatsen ska vara kumulativ grundas den i tidigare genomförda studier (Esaiasson et al. 2017, 20). En sammanställning av dessa återfinns under rubriken tidigare forskning i kapitel 1.

Studien är uppdelad i tre olika steg utifrån de tre olika frågeställningarna. Inledningsvis kommer Kinas Afrikastrategi beskrivas genom officiella dokument, uttalanden, ageranden samt tidigare forskning. Metoden kvalitativ textanalys kommer att användas på policydokumentet ”*China’s Africa Policy 2015: New policy for new circumstances”* (2015). En systematiserande fråga som ”hur ser Kinas Afrikastrategi ut?” används när ambitionen är att lyfta fram en texts mening och innebörd (Esaiasson et al. 2017, 213). Frågeställningen är konstruerad med ett öppet förhållningssätt med öppna svarskategorier, alltså finns inga förhandskonstruerade kategorier att placera in svaret i. Detta för att kunna lyfta flera perspektiv och nyanser ur strategin och inte enbart avgöra om den är på ett eller annat angivet sätt (Esaiasson et al. 2017, 224). Forskningsupplägget är intensivt, då antal fall är snävt begränsat (Esaiasson et al. 2017, 50-51). Detta gör att möjligheten till generaliserbarhet minskar. Detta innebär inte ett problem då denna del av studien utförs för att skildra strategin från det givna källmaterialet, och inte för att säga något generellt om utrikespolitiska strategier. Det är därmed mer väsentligt att fokusera på god validitet, något som kan uppnås genom att använda fler indikatorer och källmaterial för samma fenomen (Teorell - Svensson 2007, 267). Uppsatsens andra del ämnar förklara varför strategin ser ut som den gör, alltså en form av orsaksanalys (Teorell – Svensson 2007, 27). Aktören är Kina som stat och indikatorerna för mjuk makt är utbildning, kultur och språk. Indikatorer för

economic statecraft är bistånd, ekonomiska samarbeten och investeringar. När aktören, Kina, använder sig av de givna indikatorerna i strategin kommer detta således analyseras utifrån teorierna.
För att besvara uppsatsens tredje frågeställning kommer en fallstudie genomföras av Burundi och Kongo-Kinshasa för att se vad Kinas Afrikastrategi innebär i just de länderna. I denna del av studien är det viktigt att uppmärksamma utmaningen med isolering, alltså hur just Kinas Afrikastrategi är den faktorn som orsakat en effekt (Teorell - Svensson 2007, 243). När information inhämtas från de valda länderna är det även viktigt att den stämmer. Ett sätt att göra detta är att använda sig av flera trovärdiga källor. När samma uppgifter ges av källor oberoende av varandra ökar troligheten för att de stämmer (Esaiasson et al. 2017, 292-293). Även empirin över Kinas engagemang i dessa länder kommer avslutningsvis analyseras kort både självständigt samt med uppsatsens valda teorier.

2.2 Val av fall

Studien av Kinas Afrikastrategi görs av flera anledningar. Samtidigt som Kinas ekonomiska tillväxt varit hög har även relationerna till omvärlden ökat (Tull 2006, 459). Det finns därför ett värde i att undersöka hur Kinas utrikespolitik och strategier ser ut och hur det påverkar andra länder. Vidare har Kina en övergripande Afrikastrategi och inte officiella strategidokument för specifika afrikanska länder. Afrika har historiskt blivit marginaliserat och än idag finns stereotyper om en underutvecklad världsdel, även om verkligheten ser annorlunda ut med en snabb urbanisering och utveckling på många platser (Pinault 2019). Jag är därför intresserad av att skildra flera nyanser, och i uppsatsens sista del kommer en närmare studie göras av länderna Burundi och Kongo-Kinshasa. Detta görs för att skildra hur effekten av Kinas Afrikastrategi kan se ut i enskilda länder och på sätt göra uppsatsen mer verklighetsförankrad och inte enbart rotad i tidigare forskning eller teorier om utrikespolitiskt handlande. Jag ämnar identifiera olika möjliga effekter av Kinas engagemang i olika länder. De tre huvudanledningarna till att Kina etablerar sig i ett annat land har identifierats att vara resurssäkerhet, ekonomisk vinning och mjuk makt (Bräutigam – Xiaoyang 2012, 801). Eftersom det är det sannolikt att Kinas närvaro och effekt ser liknande ut i resursrika länder valde jag därmed Burundi och Kongo-Kinshasa då de skiljer sig åt i resurstillgång. Kongo-Kinshasa är resursrikt och har både mineraler och olja, medan Burundi är resursfattigt och istället består en stor del av dess bruttonationalprodukt (BNP) av jordbruk (The World Bank A 2019). Då Kongo-Kinshasa är så pass resursrikt är det således rimligt att en del av Kinas intresse i landet grundas i att utvinna dessa resurser, och att engagemanget i Burundi istället drivs av de andra två anledningarna.

2.3 Avgränsning

Flera avgränsningar har gjorts. Det finns en bredd i tidigare studier av Kina-Afrikarelationer och allt material kommer inte studeras på grund av tidsbegränsning. Detta innebär inte nödvändigtvis något negativt då en snabb överblick av tidigare forskning och de mest betydelsefulla bidragen kan erhållas via referenslistor (Esaissaon 2017, 21). Istället för att analysera Kinas Afrikastrategi över en längre tidsperiod studeras endast strategidokumentet från 2015. Detta motiveras genom att studera en sammanhängande tidsperiod i detalj är att föredra när studieupplägget är intensivt. Alla kinesiska aktörer i Afrika representerar inte direkt Kina som stat, utan kan vara exempelvis privata företag. En stor mängd är dock statligt ägda och benämns ”*State-Owned Enterprises*” (Alves 2013, 210). Regeringens strategi styr även ofta var och hur olika företag investerar (Wang 2002, 206). Jag kommer i uppsatsen skriva Kina och refererar då till staten Kina som aktör, som främst handlar genom sina utrikespolitiska beslut, policys och i ovannämnda statligt ägda företag. Gällande den emellertid subjektiva termen väst eller västvärlden krävs en konkret avgränsning. I denna uppsats kommer termen innebära västeuropeiska länder, Nordamerika, Australien och Nya Zeeland, en avgränsning som återfinns i stor mängd studier (McNeill 1997, 513). Gällande språkval ska två termer lyftas. Economic statecraft kommer behållas i sin ursprungliga engelska form då det inte finns någon vedertagen svensk översättning som används inom forskningen. Begreppet mjuk makt (*Soft Power*) används på svenska då det återfinns inom studiet av politik, se exempelvis boken ”*Kina: i globaliseringens mitt”* av Johan Lagerkvist (2017). Vidare kommer andra termer behållas på engelska och gjorda översättningar kommer markeras.

2.4 Relevans

Kina är världens näst största ekonomi (The World Bank 2019), har en växande militärstyrka och deltar i allt större omfattning i internationella institutioner (Lim – Ferguson 2018, 55). Forskningsproblemet är därmed utomvetenskapligt relevant på grund av att Kina är en stor aktör på den internationella arenan, och dess ageranden påverkar omvärlden i stor utsträckning. Det är även relevant att studera effekten Kinas närvaro kan ha, då Kina nationellt har ett svagt rättssamhälle och låg transparens. Studien kan därmed påvisa om en ökad kinesisk närvaro leder till samma tendenser i de aktuella länderna. Den kan även användas för att förstå hur stater utövar internationell ekonomisk makt i modern tid. Inomvetenskaplig relevans uppnås genom att bidra till studiet av Kina-Afrika relationer samt av Kinas utrikespolitik, där det inte finns någon ny studie av just Afrikastrategin fyller uppsatsen en forskningslucka (Teorell – Svensson 2007, 18).

2.5 Material

Kinas uttalanden, officiella dokument samt tidigare gjorda studier av Kina-Afrika relationer kommer utgöra det huvudsakliga materialet. Exempel på dessa är Kinas Afrikastrategi, officiella dokument och vetenskapliga artiklar. Studien kommer därmed främst använda sig av sekundärkällor då inget eget material inhämtats. När Kinas officiella policydokument för Afrikastrategin studeras och analyseras (2015) kommer dokumentets huvudsakliga innehåll och mening presenteras. Detta betyder att vissa delar inte kommer att lyftas. Beskrivningen är därmed inte uttömmande, eftersom ”*en fullständig beskrivning av världen tar lika stor plats som världen själv*” (Nørretranders 1993, 472). I teorikapitlet används både forskarnas egna material samt vetenskapliga artiklar som behandlar teorierna. I delen där Kinas närvaro i Burundi och Kongo-Kinshasa studeras består materialet främst av nyhetsartiklar då jag velat använda mig av ny och uppdaterad information. Ibrahim Index of African Governance (IIAG) som mäter afrikanska länders ”*governance*” (härefter översatt till styrelseskick) kommer även användas i denna uppsatsdel. Indexet använder sig av 35 olika källor och ger varje indikator ett värde mellan 0-100 där 100 är det bästa möjliga värdet. Indexet publiceras av Mo Ibrahim Foundation och styrelseskick definieras som ”*tillhandahållandet av de politiska, sociala och ekonomiska allmänna varor och tjänster som varje medborgare har rätt att förvänta sig från sin stat och en stat har ansvaret att leverera till sina medborgare*” (IIAG 2019, översatt till svenska). I indexet finns ett antal indikatorer och jag har valt att studera ”*Social Protection & Labour Policies*”, ”*Infrastructure*” och ”*Transparency och Accountability*”. Detta görs dels för att göra materialet enkelt att avläsa och förstå, och även för att dessa områden återkommer i studiet av Kina-Afrikarelationer och därmed kommer lyftas i uppsatsen. När dessa indikatorer mäts innebär en högre siffra en högre nivå av exempelvis infrastruktur i landet. Då Kina nationellt har låg transparens och svagt rättssamhälle (Bouvin 2019) är det intressant att studera om detta förs vidare till de länder som Kina samarbetar med. Att granska utvecklingen av de valda områdena istället för exempelvis ”*Public Health Campaigns*” är logiskt, då det området inte är lika relevant för fallet som studeras. I all källinhämtning har jag vidare tagit källkritikens fyra kriterier i beaktning: äkthet, närhet i tid, rum, och tendens och oberoende (Teorell - Svensson 2007, 104-105).

2.6 Mätbarhet

För att kunna undersöka något krävs det en operationalisering av det som ska studeras (Teorell - Svensson 2007, 39). Då det är Kinas Afrikastrategi som ska undersökas så är definitionen av strategi i denna uppsats: ett mål eller vision som går att utläsa i dokument, uttalanden eller ageranden. För att göra andra centrala begrepp mätbara har de tilldelats indikatorer. Att denna operationalisering

överensstämmer väl med de teoretiska definitionerna bidrar till god begreppsvaliditet. För att uppnå hög resultatvaliditet krävs både begreppsvaliditet och reliabilitet. Reliabilitet uppnås genom att undvika osystematiska mätfel, som ofta orsakas av ouppmärksamhet och slarv (Teorell – Svensson 2007, 55; 59; 64). Olika typer av kulturyttringar, såsom TV-serier, musik och språk, ses som vägar att erhålla mjuk makt. Indikatorerna för mjuk makt är som tidigare nämnt just kultur men även utbildning och språk. I denna uppsats kommer därför en indikator för mjuk makt vara upprättandet av CI. CI ska inte jämställas med exempelvis British Council eller Alliances Française vars officiella uppdrag är att främst att öka omvärldens förtroende och intresse för länderna och dess kulturer och språk (King 2013, 55). Ett CI upprättas istället efter begäran vid ett lärosäte utomlands. De lär emellertid ut exempelvis kinesiska och kinesisk kultur men arbetar inte officiellt för att öka intresset för Kina, även om detta kan bli resultatet. CI kommer presenteras mer i detalj i kapitel 4. En indikator för economic statecraft kommer vara olika former av ekonomisk diplomati, vilket har nämnts vara bistånd, ekonomiska samarbeten och investeringar.

3 Teori

I detta kapitel kommer uppsatsens teoretiska ramverk som består av economic statecraft och mjuk makt att presenteras.

3.1 Teoretiskt ramverk

Neorealismen menar att makt är centralt inom internationell politik eftersom alla aktörer prioriterar egen vinning först, likväl som att tillgodose det egna nationella intresset och att värna om nationens säkerhet (Norris 2010, 16). De två teorierna, Economic Statecraft och Soft Power (mjuk makt), utgör uppsatsens teoretiska ramverk och har utvecklat och nyanserat idéerna om makt från neorealismen. Att de två teoribildningarna stundtals överlappar, exempelvis i hur economic statecraft kan användas för att få mjuk makt, innebär att fler perspektiv kan belysas vilket kommer bidra till ett djup i analysen.

3.1.1 Economic Statecraft

Teorin beskrevs och förklarades utförligt av David Baldwin i boken ”*Economic Statecraft*” (1985).

> *“Techniques of statecraft are ways for foreign policy to make influence attempts on other states or nonstates in the international arena”* (Baldwin 1985, 115).

Som ovanstående citat återger är *statecraft* en metod för länder att öka sitt inflytande internationellt. Att studera statecraft innebär därmed att identifiera vilka instrument som används av politiker för att utöva makt, där Baldwin definierar makt som att få någon att göra något de annars inte skulle göra (Baldwin 1985, 115). Baldwin definierar *economic* som transaktioner eller ageranden som kan mätas i pengar, och economic statecraft är därmed en monetärt mätbar handling som utförs för att erhålla inflytande och makt internationellt. Teorin utvecklades vidare av statsvetaren William Norris, som menar att economic statecraft är statlig manipulering av ekonomiska interaktioner som genomförs av strategiska anledningar (Norris 2010, 6 & 19). Norris menar att Kinas ekonomiska makt används för att gynna landets utrikespolitiska intressen och att ett av Kinas strategiska mål är att säkerställa resurstillgång utomlands (Norris 2010, 181). Baldwin hävdar att ett av utrikespolitikens centrala mål är att få andra aktörer att bidra till ekonomisk utveckling för det egna landet, vilket kan nås genom economic

statecraft. Economic statecraft är mer effektivt än propaganda, diplomati och militärt våld (Baldwin 2015, 3; 16; 115-116). Exempel är bistånd, direktinvesteringar och tullar, som används för att påverka det mottagande landets agerande. Med exemplet biståndsarbete understryker Baldwin vikten av att lyfta blicken från det rent ekonomiska och även betrakta maktrelationerna som skapas. Ett lån eller bistånd kan liknas till en gåva, och givaren blir överordnad mottagaren på det sättet att något kan krävas i utbyte för gåvan. På detta sätt erhålls inflytande och makt i sig Baldwin 1985, 40-42). Vidare bryr sig stater om hur andra länder betraktar dem och deras avsikter (Baldwin 1985, 101). Syftet med att genomföra en form av economic statecraft behöver därmed inte nödvändigtvis vara ekonomisk vinning, utan kan även vara att vinna andra former av makt som exempelvis kan erhållas då det egna landet framstår och porträtteras på ett visst sätt (Baldwin 1985, 24). I denna uppsats används både Baldwin och Norris idéer.

3.1.2 Mjuk makt

Joseph Nye introducerade mjuk makt 1990 i sin bok ”*Bound To Lead: The Changing Nature of American Power*” där frågan om USA:s internationella makt lyftes. Nye grundade mjuk makt i Peter Bachrach och Morton Baratzs koncept vid namn ”*the second face of power*” (1963). Nye menade att realismens syn på makt inom Internationella Relationer var i behov av en nyansering. Att som tidigare enbart fokusera på ”*hard power”* (härefter *hård makt*) var bristfälligt. Med hård makt åsyftas användandet av militär och ekonomisk styrka för att på ett tvingande vis få andra länder att agera på ett visst sätt (Nye 1990 B, 167; 170).

> *“Power is the ability to affect others to obtain the outcomes you want. One can affect others’ behaviour in three main ways: threats of coercion (“sticks”), inducements and payments (“carrots”), and attraction that makes others want what you want”* (Nye 2008, 94).

I denna uppsats kommer mjuk makt definieras som en förmåga att påverka andra för att uppnå ett visst mål genom attraktion istället för tvång eller betalningar (Nye 2008, 91), alltså det tredje alternativet i citatet ovan. Att få andra länder att vilja ha samma sak som det egna landet vill ha är alltså ett uttryck för mjuk makt. Nye argumenterar för att stater bör använda sig av både hård och mjuk makt för att erhålla maximalt inflytande på den internationella arenan, något som han kallar ”*smart power”* (Nye 2008, 94 & 107). Nye menar dock att hård makt är mer kostsamt, och mjuk makt är att föredra. En stat med mjuk makt erhåller legitimitet för sitt styrelseskick, ideologi, maktutövande och kultur vilket innebär mindre motstånd och kritik från andra stater (1990 B, 166-167).

Nye uppger att källorna till mjuk makt är politiska värden, kultur och utrikespolitik (Nye 2008, 96; Nye 2004, 5; Lin & Hongtao 2017, 72). Dessa tre källor kommer nu presenteras. Den första källan är politiska värden, och Nye menar att genom att ett lands politiska värderingar stämmer överens med dess förda politik och ageranden kan mjuk makt skapas. Att ge bistånd och delta i multilaterala

organisationer såsom FN på ett sätt som är förenligt med landets värderingar är ett sätt att göra detta. Det skapar legitimitet och trovärdighet, vilket gör att landets utrikespolitiska mål och ambitioner kan förverkligas genom mjuk makt (Nye 2008, 96; Lin & Hongtao 2017, 71). Nye lyfter att trovärdigheten, och därmed den mjuka makten, kan minska genom låg transparens och censurering av åsikter. Den andra källan, kultur, definieras av Nye som sedvanor eller traditioner som är betydelsefulla för en grupp. Kultur kan delas upp i två grupper, högkultur och populärkultur, där det förstnämnda berör exempelvis utbildning, litteratur, språk och det senare nämnda underhållning (Nye 2008, 96; 106). Nye menar även att just utbyten inom utbildning är ett effektivt sätt att erhålla mjuk makt (2018). Den sista källan, utrikespolitik, kan användas för att skapa en specifik bild av sitt land, exempelvis genom att följa vissa principer och porträttera sina mål och objektiv på ett specifikt sätt (Lin & Hongtao 2017, 72). I en tid där informationsspridning sker snabbare än någonsin förr menar Nye att det blivit allt viktigare att sprida en positiv bild av det egna landet (Nye 2008, 99).

Eftersom hur mycket mjuk makt en stat har är kontextberoende kompliceras mätbarheten (Nye 2004, 17-18). Då jag ämnar belysa olika effekter av Kinas Afrikastrategi, och inte exakt mäta Kinas mjuka makt, är inte detta ett problem. Teorin används istället i ett syfte att lyfta olika perspektiv för att hålla texten nyanserad och undersökningen intensiv.

4 Empiri

För att förstå Kinas utrikespolitik idag, och däri dess Afrikastrategi, är det essentiellt att ha en övergripande bild hur den sett ut och förändrats i modern tid. Följande redogörelse är inte fullständig, utan ämnar endast ge en sammanfattning. Därefter följer en beskrivning av Kinas Afrikastrategi, där den första frågeställningen *”hur ser Kinas Afrikastrategi ut?”* besvaras. Sedan presenteras empiri över Kinas närvaro i Burundi och Kongo-Kinshasa för att besvara den andra frågeställningen ”*vad kan Kinas Afrikastrategi innebära i afrikanska länder?”.*

4.1 Kinas utrikespolitik med fokus på Afrika

Kinas politiska system skiljer sig från de klassiska liberaldemokratiska länderna i västvärlden, då landet är en auktoritär enpartistat där Kinas Kommunistiska parti regerat sedan 1949 (Shih 1963, 157). Den klassiska uppdelningen att demokrati är eftersträvansvärt medans auktoritära regimer är något negativt som ska förebyggas är något som ständigt blir utmanat av Kina (Li 2015, 129-130). Kina menar att dess modell är mer effektiv och att föredra framför den demokratiska (Bouvin 2019). Xi Jinping introducerade även konceptet ”*The Chinese Dream*” (den kinesiska drömmen) under 2013 (Chai – Chai 2013, 95). En konkret definition har inte getts, men vid upprepade tillfällen har olika saker utpekats som steg till att förverkliga drömmen. Det kretsar kring att göra landet till en supermakt, och att följa kinesiska värden om kollektivet för individen. En utveckling med en allt mer centraliserad makt och kontrollerad media och civilbefolkning har uppmärksammats (Von Hein 2018).

Kinas starka tillväxt och etablering internationellt gör även att allt fler länder vill följa i dess spår och legitimerar därför ofta sina egna auktoritära styrelsesätt genom att hänvisa till Kinas framgångar. Modellen har emellertid flera negativa aspekter, såsom hög korruption, låg rättssäkerhet, informationsbegränsning och skev maktfördelning. Den snabba tillväxten beror delvis på flera genomförda reformer, och den växande ekonomin har lett till en drastiskt minskad fattigdom nationellt (Li 2015, 128; 134-135). Dessa framsteg har inneburit att landets roll på den internationella arenan vuxit, något som påverkat utrikespolitiken som förs. Landets utrikespolitik är nu mer mångsidig och anpassningsbar (Tull 2006, 460), och Kina har till exempel gått från att vara ett land som tar emot bistånd till att bli en av världens största biståndsgivare. Att Kina benämns som en ny biståndsgivare menar dock flera forskare är problematiskt då Kina har gett bistånd till Afrika under en längre tid (Johnston & Rudyak 2017:432). De första spåren finns på 1950-talet då

självständighetsrörelser och andra processer i Afrika stöttades (Woods 2008, 1205-1206). Ett exempel är TAZARA-järnvägen som kostade 405 miljoner amerikanska dollar och var klar 1975 (Mukete Dynamic 2018, 195). Kinas egen tillväxt är sedan 2011 inte längre lika snabb, vilket gör biståndsgivandet ännu mer centralt. Genom att ge lån och bistånd stärks de utländska ekonomierna, vilket innebär att biståndsmottagande länder kan importera mer kinesiska varor (Johnston – Rudyak 2017, 442). Biståndet ges ofta utan villkor, vilket är en stor skillnad mot andra stora biståndsgivare (King 2013, 193) som exempelvis DAC-länderna. DAC står för Development Assistance Committee och är Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) kommitté för biståndsarbete. 30 OECD-länder är medlemmar i DAC och Världsbanken är en av dess observatörer. De sätter högre krav på de mottagande länderna i fråga om att presentera hur pengar används för att förebygga korruption, något som Kina inte gör på samma sätt (Johnston – Rudyak 2017, 431-434).

Att Kinas utrikespolitik har utvecklats med åren och att satsningarna på internationellt arbete blir större syns bland annat genom strategin "*Go Global*" (också kallad "Go Out" och "Going Out"). Den introducerades officiellt 2001 men idéen föddes redan under 1990-talet. Det är en plan för hur Kina ska expandera och etablera sig allt mer internationellt (Power et al. 2012, 101). En central del av strategin berör att trygga resurstillgången för Kina (Alves 2013, 208–209). Denna strategi har senare banat väg till *Belt & Road*-initiativet (Yang – Liang 2019, 382; Cabestan 2018, 592).

Allt eftersom Kina etablerat sig allt mer internationella har även ambitionen att sprida språket, kinesiska, vuxit allt större. 2004 lanserades projektet CI, som är en av uppsatsens valda indikatorer för mjuk makt. Målet med dessa utbildningsinstitut är att sprida både språket och kinesisk kultur och på det sättet öka stödet för Kinas utbredning världen över (Hanban 2019; Procopio 2015, 100). Kina har dessförinnan lärt ut kinesiska utomlands men i mindre skala, då språklärare reste iväg utomlands från 1952 för att undervisa i språket. CI drivs av Hanban, som styrs av det kinesiska kommunistpartiet (Procopio 2015, 101-102). De arbetat ideellt och ses som ett starkt kännetecken av Kinas kulturdiplomati (Liu 2019, 256).

En faktor som bidrog till att Kina expanderade och valde att driva en mer aktiv utrikespolitik var Asienkrisen 1997. Denna finansiella kris påminde om det ömsesidiga beroendet, interdependens, som internationellt samarbete skapar. För att säkra nationella intressen, och att fortsatt legitimera en-partisystemet med stark ekonomisk tillväxt, utvecklades därmed den utrikespolitiska strategin och Kinas engagemang i Afrika blev större (Norris 2010, 17). Det var dock inte endast mot Afrika engagemanget växte, utan även mot till exempel Latinamerika (Tull 2006, 461-462). Även finanskrisen 2008 påverkade Kinas ekonomi på liknande sätt, även om landet klarade sig förhållandevis väl. Jakten på nya inkomstkällor och tillväxtmöjligheter intensifierades på nytt. Det berodde dock inte enbart på finanskrisen, utan exempelvis även på högre arbetskostnader nationellt. Tillväxten

kunde således inte längre i samma utsträckning baseras på att producera stora mängder varor billigt inrikes och exportera dessa (Johnston - Rudyak 2017, 441).
En central del av Kinas utrikespolitik idag är att etablera och upprätthålla långsiktiga relationer, ofta grundade i utveckling (Taylor 2019, 3). Just det utvecklingsfokuserade biståndsarbetet används i stor utsträckning för att öka handel och investeringar (Johnston - Rudyak 2017, 437). Kina ger lån till infrastrukturinvesteringar och i utbyte får de tillgång till det aktuella landets resurser. Lånen villkorar ofta företräde till kinesiskt statligt ägda byggföretag till de olika projekten, men de är även konkurrenskraftiga på grund av deras generellt lägre priser (Alves 2013, 210). Mot Afrika använder sig Kina av en strategi som består av tre delar, ofta kallad treenigheter. De tre delarna är handel, bistånd och utländska direktinvesteringar (Johnston – Rudyak 2017, 433). En direktinvestering innebär ett kapitalflöde in i landet, ofta genom företag som är verksamma där (Kommerskollegium 2019). Denna treenighet använder Kina ofta mot just länder och regioner i utvecklingsfaser (Yang – Liang 2019, 383).
Kina menar utveckling och ekonomisk tillväxt är av större vikt än individuella politiska rättigheter (Taylor 2019, 7). Sedan 1970 drivs även biståndsarbetet av en ”*win-win filosofi*” där principerna jämlikhet och ömsesidig nytta upprepas (Bräutigam 2011, 30). Dessa principer återfinns i “*The Five Principles for Peaceful Coexistence*” (härmed de fem principerna för fredlig samexistens). De antogs 1954 som diplomatiska regler mellan Kina och Indien. Under Bandung-konferensen året efter, den första större konferensen där representanter från Asien och Afrika möttes, presenterade Kinas dåvarande premiärminister Zhou Enlai att dessa även bör följas i samarbetet med afrikanska och andra asiatiska länder (Zhou 1955; King 2013, 3; Taylor 2011, 5). De övriga fyra principerna är ömsesidig respekt för varandras territoriella integritet och suveränitet, ömsesidig icke-aggression, fredlig samexistens och ömsesidig icke-inblandning i varandras interna angelägenheter. Den sistnämnda principen är karakteristisk för Kinas utrikespolitik. Den innebär att ett land inte ska ingripa eller vidta åtgärder på grund av hur ett land de har bilaterala relationer med agerar nationellt (Taylor 2019, 7). Att samarbeta och gynna länder som konsekvent bryter mot de mänskliga rättigheterna försvarar Kina delvis genom denna princip.

> *” Countries […] internal affairs allow no interference and they have the right to independently choose their social system and development path”*
> (Jinping, 2017).

Som citatet ovan visar prioriteras ett lands självbestämmanderätt över nationella frågor framför rätten för andra länder att ifrågasätta eller ingripa. Detta är ett tydligt exempel på hur Kina skiljer sig från principer om demokrati och öppenhet. Vanligt förekommande kritik mot Kina handlar just om att de inte upprätthåller mänskliga rättigheterna nationellt, och även främjar och samarbetar med andra länder som bryter mot dessa rättigheter (Taylor 2019, 1). Detta ska sägas i ljuset av de europeiska ländernas tidigare kolonialisering av Afrika samt att USA idag har djupgående samarbeten med några av Afrikas, och världens, mest korrupta länder. Däri återfinns till exempel Chad och Guinea (Hanauer - Morris 2014, 47).

Plattformen vid namn ”*The Forum on China-Africa Cooperation*” (FOCAC) grundades år 2000. Målet med plattformen är att skapa möjligheter till samarbeten och diskussion, och det hålls regelbundna konferenser där toppministrar från afrikanska länder och Kina möts (Taylor 2011, 1).

4.2 Kinas Afrikastrategi 2015

2006 publicerade Kina för första gången ett policydokument om sin officiella Afrikastrategi (Kinas UD 2006). Det andra och senast släppta policydokumentet från 2015 kommer studeras här. Dokumentet publicerades 4 december 2015, samma dag som FOCAC 2015 inleddes (Kinas UD 2015).

I inledningen av strategin konstateras framgångarna av Kina- och Afrikasamarbetet. En grund för vidare samarbete har skapats och ska vidareutvecklas (Kinas UD 2015, 1). Enligt dokumentet har Kina och Afrika har mycket gemensamt, och deras framtid är på många sätt delad. Kolonialismen pekas ut som något ondskefullt, och det konstateras att Kina aldrig kommer arbeta på samma exploaterande vis (Kinas UD 2015, 4).

Det presenteras vidare hur Kina och Afrika ska arbeta tillsammans och vilka principer och värden som ska visa vägen för detta samarbete. Ett antal värden uppges, och i centrum är vänskap, rättvisa och delade intressen. Principerna som lyfts i samma del är praktiska resultat, affinitet, god tro och uppriktighet (Kinas UD 2015, 3). ”Ett Kina-principen” pekas tidigt ut som grundläggande för både Kinas Afrikapolitik samt Kinas utrikespolitik i stort. Denna princip, som innebär att samarbetslandet ifråga inte får ha någon relation med Taiwan och alltså endast erkänna Kina som suverän stat, anges som ett krav för allt samarbete mellan Kina och samtliga afrikanska länder. Även principen ”*Africa-proposed, Africa-agreed and Africa-led*” ska följas och leda vägen för arbetet, något som kommer stärka det internationella samarbetet (Kinas UD 2015, 5).

En utvecklingsmodell som ska stärka båda parter på ett mångsidigt sätt lyfts fram. I denna modell ingår sju områden, eller mål, som ska stärkas och förbättras; det ömsesidiga politiska förtroendet, samarbetet inom internationella affärer, de ekonomiska- och handelssamarbetena, utvecklingssamarbetet, kultur och ”*people-to-people*”-utbyten, fred och säkerhet i Afrika och slutligen samarbetet inom konsulära, juridiska och polisiära processer samt migrationsfrågor (Kinas UD 2015, 5-18). Under det förstnämnda området, att öka det ömsesidiga politiska förtroendet, tillkännages det att samarbetet och utbytet mellan Kinas Kommunistiska parti och afrikanska partier och organisationer är enligt dokumentet redo för att växa ytterligare, något som kommer möjliggöra exempelvis ett erfarenhetsutbyte från olika styrelseskick. Här understryks vikten av att följa principerna om självständighet och icke-inblandning. Icke-inblandning definieras som att inte inskrida eller lägga sig i varderas nationella politik (Kinas UD 2015, 6).

Industrialiseringen av Afrika pekas ut som en central del av alla Kina-Afrikasamarbeten. Mängden kinesiska företag likväl som levnadsstandarden och produktionen i Afrika ska öka (Kinas UD 2015, 8). Att Kina ska hjälpa Afrika

upprepas genomgående i dokumentet, med exempelvis jordbruk och som nämnt industrialisering samt genom att dela med sig av sina egna erfarenheter och teknologiska framgångar (Kinas UD 2015, 9). Tullfri export av afrikanska varor från de mest underutvecklade länderna till Kina presenteras likväl som att hårdare kvalitetskontroll av de kinesiska exportvarorna till Afrika ska införas. Det framhålls att arbetet med African Continental Free Trade Area (AfCFTA) ska stöttas (Kinas UD 2015, 10). AfCFTA lanserades i en operationell fas år 2019, men kommer lanseras fullt ut år 2020. Det kommer då vara det största handelsområdet sett till deltagande länder sedan Världshandelsorganisationen grundades 1994 (Cloete 2019). Det fastslås att utvinningen av energiresurser i Afrika ska öka och Kina kommer bistå i arbetet med detta. Detta ska samtidigt bidra till lägre arbetslöshet och hållbar utveckling i Afrika (Kinas UD 2015, 11).

Inom internationella organisationer, exempelvis i FN, framgår det i dokumentet att Afrika och Kina förväntas samarbeta och vara koordinerade i olika frågor (Kinas UD 2015, 7). FOCAC lyfts som en viktig del av samarbetet i dokumentet, och ses som verktyget för att förverkliga de ambitioner och visioner strategin har (Kinas UD 2015, 19; Power et al. 2012, 65). Sedan FOCAC inleddes 2000 har år 2015 när strategin publicerats totalt sju konferenser hållits, fem ministeriella konferenser och tre större toppkonferenser (FOCAC 2019). I samband med FOCAC lyfts det i strategin att samarbetet ska vara pragmatiskt och effektivt, något som kommer gynna både Afrika och Kina. Finansieringen ska riktas mot fattigdomsbekämpning och mot att bygga upp de afrikanska ländernas egen förmåga att utvecklas. Detta innebär att områden som infrastruktur, jordbruk och personalresurser kommer vara där stödet används (Kinas UD 2015, 20). Just fattigdom är den utmaning som Kina och Afrika delar enligt dokumentet. Kina kommer stötta Afrika för att lyckas med fattigdomsbekämpning på samma sätt som de själva, genom en stark utveckling och tillväxt (Kinas UD 2015, 13-14).

Angående bistånd framgår det att Kina ska fortsätta bidra till afrikanska länder, och att denna assistans ska ges utan förpliktelser eller krav samt följa tidigare nämnda princip om icke-inblandning. De räntefria lån som inte betalats tillbaka i slutet av 2015 av de minst utvecklade länderna ska avskrivas (Kinas UD 2015, 12). Samarbetet och utbytet inom utbildningssektorn och kulturområden ska öka. Fler CI ska upprättas, och evenemang som kretsar kring kinesisk och afrikansk kultur ska hållas i större utsträckning. Medieformer som radio, film och television ska även dessa öka i utbyte mellan Kina och Afrika. Detta ska ske exempelvis genom att utveckla ”*China-Africa Press Center*” (CAPC) för att uppnå ömsesidig förståelse mellan kulturer och människor (Kinas UD 2015, 13 & 15).

I strategins sista stycke presenteras det hur Kina ämnar arbeta mot afrikanska organisationer, såsom Afrikanska Unionen (Kinas UD 2015, 20). Kina står bakom Afrikanska Unionen i dess helhet samt stöttar arbetet med Agenda2063. Agenda2063 är de afrikanska ländernas egna mål och ambitioner för hur kontinenten ska se ut och fungera år 2063 (AU 2019). Det framgår även att Kina vill främja samarbetet med subregionala organisationer, men det specificeras inte vilka dessa skulle kunna vara. Detta samarbete anses leda till förbättring och stärkt samarbete på både regional och internationell nivå (Kinas UD 2015, 20).

Avslutningsvis har tidigare studier av Kinas första Afrikastrategi från 2006 uppmärksammat att Kina använder ord som ”*cooperation*” betydligt mer än ”*aid*”. Detta menar Kenneth King kan ses som en yttring av att de hellre framställer Kina-Afrikarelationerna vänskapligt och att de olika aktörerna är enade kompanjoner snarare än givare och mottagare (2013, 7). När dokumentet från 2006 undersöks nämns cooperation 78 gånger jämfört med 1 gång. När jag studerar samma ord i Kinas Afrikastrategi från 2015 är resultatet att ordet aid nämns två gånger, samtidigt som ordet cooperation nämns 161 gånger. Det ska lyftas att dokumentet har vuxit i storlek, från runt 3300 ord till runt 8500 ord (Kinas UD 2006; Kinas UD 2015).

4.3 Kinas Afrikastrategi i två länder

Det finns tydliga för- och nackdelar med de kinesiska lånen som afrikanska länder tar emot (Alves 2013, 218). Kina erbjuder lån till välbehövda infrastruktursatsningar i utbyte för tillgång till det afrikanska landets naturresurser. Dessa lån resulterar i att många länder skuldsätts (Alves 2013, 207). Att Kina fokuserar på investeringar, handel och teknologi som katalysatorer för utveckling i Afrikastrategin menar Deborah Bräutigam beror på vad Kina lärt sig av egna erfarenheter (Bräutigam 2011, 311).
Kinesiska politiker menar att jämfört med nollsummespelet som västvärldens engagemang i Afrika inneburit erbjuder Kina afrikanska länder en ömsesidigt fördelaktig relation. De menar också att samarbetets grund är jämlikhet och respekt (Edoho 2011, 106). Nigerias centralbankschef, Lamido Sanusi, menar dock att likt andra länders inblandning i Afrika grundar sig Kinas närvaro i att enbart värna om sina egna intressen och inte någon annans. Något Sanusi gör liknelser till neokolonialismen av (Sanusi 2013). En sjunkande frihet på internet är också en faktor som kopplats samman med en ökande kinesisk närvaro. Kina hade lägst internetfrihet 2018 med höga nivåer av censur och begränsningar nationellt. Genom att knyta band och nya relationer runt om i världen sprids denna kinesiska modell. Ett annat exempel på vad ökat samarbete med Kina kan innebära är samarbetet med Afrikanska Unionen, där Kina bland annat lagt 200 miljoner amerikanska dollar på att bygga unionens huvudkvarter och datasystem. Under 2018 uppmärksammades en läcka, där konfidentiell information från AU:s datasystem delats dagligen till Kina sedan 2013 (Shahbaz 2019). Men det har även visats att Kinas ökade närvaro och direktinvesteringar lett till högre inkomst runt om i Afrika, däribland Kongo-Kinshasa som presenteras närmare senare i kapitlet (Donou-Adonsou – Lim 2018, 1).

4.3.1 Burundi

Burundi präglas till stor del av sin konfliktfyllda historia mellan tutsier och hutuer, där senarenämna är folkmajoritet i befolkningen på 11,9 miljoner människor (AFDB C 2019). Som tidigare nämnt är Burundi i jämförelse med grannlandet

Kongo-Kinshasa resursfattigt. Istället utgör jordbruket och servicesektorn majoriteten av landets BNP. Utländskt bistånd och stöd är viktigt för landet, och Världsbanken arbetar aktivt med detta genom Internationella Utvecklingsfonden (The World Bank 2019). Kina-Burundirelationerna inleddes 1965 och Kina har nu inlett ökat samarbete med Burundi (Hanban 2019). Kina är som känt en annorlunda aktör än exempelvis Världsbanken, och landet har nyligen finansierat och färdigställt presidentens palats i Burundi för 22 miljoner amerikanska dollar (Choi 2019). Även Ryssland har ökat sin närvaro i Burundi, och västvärldens inflytande sjunker allt mer (Jones – Donovan - Smith 2015). I 2005 återinfördes ett demokratiskt system som fungerade fram till 2014, men från 2015 följde en politisk kris fram till 2018. Den bröt ut efter presidenten Pierre Nkurunziza meddelat att han skulle ställa upp i ännu ett val (UNDP 2018). Stora protester följde, under vilka stora delar av internet stängdes ner från statligt håll (CIPESA 2016, 8). I Burundis officiella strategidokument från afrikanska utvecklingsbanken för 2019-2023 återfinns Kina som en partner för områdena hälsa, utbildning, jordbruk och transport. Kina står inte som erkänd partner för exempelvis institutionell utveckling och rättvisa (AFDB A 2019). Kina ger stora mängder bistånd och lån till Burundi, ett exempel är räntefritt lån samt bistånd på 14 respektive 7 miljoner amerikanska dollar (Dreher et al. 2017). 2011 upprättades ett CI vid University of Burundi. De uppmuntrar speciellt ökade utbyten mellan länderna och erbjuder studenter från Burundi stipendier för att studera i Kina (Hanban 2019). När det kinesiska nyåret firades 2019 konstaterades det att CI:et varit centralt för att utveckla samarbetet mellan länderna.

Burundi	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	AT '08-'17
Social Protection & Labour Policies	56.3	56.3	56.3	49.4	53.6	56.3	56.3	57.7	57.7	57.7	+1.4
Infrastructure	37.0	37.7	38.0	37.9	36.9	36.5	36.6	36.8	36.7	37.6	+0.6
Transparency & Accountability	24.0	23.5	22.4	22.3	21.1	20.4	18.3	18.3	18.3	20.3	-3.7

(IIAG 2019, Hämtad 2019-12-23)

Under perioden 2008-2017 visar siffrorna i ovanstående statistik från IIAG att både Infrastructure och Social Protection & Labour Policies ökat, samtidigt som Transparency & Accountability sjunkit.

4.3.2 Kongo-Kinshasa

Kongo-Kinshasa, även kallat den demokratiska republiken Kongo, och Kinas relationer startade 1887. Det första officiella avtalet signerades 1898. Kongo-Kinshasa hette då Kongostaten och Kina regerades av Qingdynastin. Kongo-Kinshasa koloniserades av Belgien 1908 och blev självständigt 1960. Då etablerades på nytt officiella relationer med dagens Kina (Landguiden 2018). 2007, 4 år efter det andra Kongokrigets slut, signerades avtalet ”Sino Congolaise des Mines” (Sicomines) vilket garanterade Kongo-Kinshasa investeringar i utbyte för

att Kina får bedriva koboltutvinning i landet (Karlsson 2019; Maiza-Larrarte & Claudio-Quiroga 2019; Globalis 2018). Idag har exporten från Kongo-Kinshasa till Kina ökat likväl som de kinesiska investeringarna i landet. Kongo-Kinshasa är nu ett av de länderna som mottar störst del av de kinesiska direktinvesteringarna i Afrika (Thrall 2015, 36). Kongo-Kinshasa är ett av världens mest fattiga och korrupta länder vilket bidrar till att många andra utländska investerare avstår från att engagera sig (Sanderson 2019).

För att producera litiumjonbatterier, som används i exempelvis mobiltelefoner och elbilar, behövs mineralen Kobolt. Kongo-Kinshasa står för hälften av världens totala koboltresurser, och Kina får 90 procent av sin kobolt därifrån. Kinesiska företag äger och kontrollerar majoriteten av koboltutvinningen. De som arbetar i gruvorna får endast betalt för den kobolten de hittar, vilket resulterar i att många jobbar så länge de klarar av för att få ihop tillräckligt med pengar (Frankel 2016). 2017 publicerade Amnesty International rapporten ”*Time to recharge: corporate action and inaction to tackle abuses in the cobalt supply chain*” som en efterföljare till en rapport som de tillsammans med African Resources Watch publicerade året innan. Rapporten belyste brott mot mänskliga rättigheter i Kongo-Kinshasa i samband med koboltutvinningen. Barnarbete och brist på arbetssäkerhet och hälsa är exempel på saker som uppmärksammats. Avslutningsvis åberopas i rapporten skarpare krav och striktare regelefterlevnad, och ljus riktas mot Kina och andra utländska aktörer i landet för att ställa högre krav (Amnesty 2017). Under 2019 har arbetsförhållandena i Kongo-Kinshasa uppmärksammats allt mer i media, särskilt efter flera barnarbetare dött i gruvorna (Dempsey 2019).

Det nämnda projektet Sicomines har utöver att utvinna kobolt även inneburit försenade investeringar, och rapporter om låg kvalité på vägar och annan infrastruktur har inkommit. Det har likväl gjort Kongo-Kinshasa beroende av Kina, då de måste förlita sig på den kinesiska marknadens priser och efterfråga. Det representerar även en återkommande obalans, Kina erbjuder avancerad teknik och högutbildad personal medan de afrikanska medarbetarna istället får göra enklare lågbetalt arbete och resurserna exporteras ut ur landet (Maiza-Larrarte - Claudio-Quiroga 2019). Ansvaret för detta bär inte enbart Kina, utan Kongo-Kinshasas svaga institutioner, brist på transparens och höga korruption försvårar alla investeringar (Karlsson 2019).

Kongo-Kinshasa	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	AT '08-'17
Social Protection & Labour Policies	49.4	49.4	42.3	42.3	45.0	47.8	46.4	46.4	46.4	46.4	-3.0
Infrastructure	22.5	20.9	21.2	21.5	21.8	22.3	22.8	22.9	22.6	24.7	+2.2
Transparency & Accountability	17.5	17.0	16.8	16.8	17.0	16.3	18.9	20.4	17.6	17.3	-0.2

(IIAG 2019, Hämtad 2019-12-23)

I ovanstående bild skildras att Infrastructure vuxit och uppnått sin högsta mätning 2017, samtidigt som Social Protection & Labour Policies och Transparency & Accountability sjunkit under tidsperioden 2008-2017.

I takt med att Kinas teknologiska export ökar har friheten på internet konsekvent sjunkit, något som även går att följa i Kongo-Kinshasa där internet upprepade gånger stängts ner helt under valet 2018 (Griffiths 2019). Kina menar att stater har den ultimata bestämmanderätten över internet nationellt och att ”cybersuveränitet” är viktigt (Griffiths 2018). Valet 2018 i Kongo-Kinshasa var i sig omstritt och saknade enligt många legitimitet (Ibrahim – Doss 2019). Afrikanska utvecklingsbankens strategidokument för Kongo-Kinshasa anger att Kina är en landets största biståndsgivare, och främst är aktiv inom områdena energi och transport (AFDB B 2019). I Kongo-Kinshasa upprättades landets första CI 2018 vid Foreign Affairs University i huvudstaden Kinshasa, där Central South University utgör den kinesiska partnern (Hanban 2019; Shenggao 2018).

5 Analys

För att besvara frågeställningen *”varför ser Kinas Afrikastrategi ut som den gör?”* kommer det presenterade materialet om Afrikastrategin och närvaron i de två länderna i empirikapitlet härmed analyseras. Detta kommer göras med teorierna economic statecraft och mjuk makt. Hänvisningen till och användandet av de valda teorierna kommer i viss utsträckning ske löpande, med ambitionen att skapa en intressant text som ständigt knyter an till de valda teorierna och lyfter fram flera olika perspektiv ur det empiriska materialet.

5.1 Kinas Afrikastrategi

Att utbytet av olika styrelseskick är en del av Kinas Afrikastrategi kan enligt mjuk makt innebära att målet är att sprida den kinesiska samhällsmodellen. Genom att utbyta erfarenheter av olika styrelseskick kan en omgivning som godkänner denna odemokratiska modell och ger styresskicket i sig legitimitet skapas. Detta kan resultera i att hot och kritik minskar vilket förenklar realiserandet av projekt och utrikespolitik i stort. Då det enligt mjuk makt är centralt att andra länder uppfattar det egna landet som tilltalande är det således strategiskt att börja med området som flertal kritiserar, styrelseskicket.

I strategin återkommer diverse principer och värderingar som ska följas inom Kina-Afrikarelationer. Enligt mjuk makt vill stater sprida sin egen världsbild och få andra stater och aktörer att sträva efter samma mål som de själva. Där kan gemensamma principer och värderingar tänkas fylla en roll, då dessa bidrar till att förena Kina och den afrikanska motparten i att arbeta mot ett kollektivt mål. I jämförelse med strategin från 2006 uppmärksammas en tydlig skillnad. De fem principerna för fredlig samexistens är inte med i den nya strategin. Istället förklaras andra principer och värden vara centrala för samarbetet, till exempel principen praktiska resultat och värdet delade intressen. I ljuset av economic statecraft kan detta vara ett uttryck av att relationerna blivit allt mer resultatinriktade i takt med att Kinas närvaro ökat, något som kräver mer distinkta principer istället för de som skapades redan 1954. Många av de i strategin nämnda principerna är dock även centrala inom de fem principerna för fredlig samexistens, till exempel principen om icke-inblandning.

När Kina och Afrika liknas vid varandra kan en samhörighet där gemensamma mål får plats som sagt skapas. I strategin framgår det exempelvis att Kina och Afrika delar en gemensam utmaning i fattigdomsbekämpning, där Kina varit framgångsrika och spås eliminera landets extrema fattigdom. Men Kina är ett ensamt land med andra förutsättningar än både Afrika och dess länder. Huruvida samma modell är effektiv när den appliceras på dessa länder återstår att se. Kina

kan uppnå att porträtteras som en hjälpsam vän, vilket kan främja att allt fler bistånd, lån och investeringar tas emot. Enligt economic statecraft vinner Kina då inflytande och kan påverka dessa länders ageranden.
Ett centralt mål anges i strategin vara att öka industrialiseringen i Afrika. Med en högre grad av industrialisering möjliggörs mer handel vilket skulle innebära en inkomst för Kina. Ett industrialiserat land med en större medelklass kan också innebära en större export för Kina vilket skulle generera intäkter och en starkare tillväxt. Som ett uttryck av economic statecraft kan detta göras för att bli en allt mäktigare ekonomisk aktör och på det sättet få större inflytande.
En stor handelszon som AfCFTA innebär att Kinas handel öka, vilket gör det logiskt för landet med mål att bli en supermakt att stötta realiserandet av denna. Ur economic statecrafts perspektiv kommer eventuellt stöd som Kina ger finansiellt till handelszonen kunna innebära framtida inflytande över exempelvis handelsregler vilket kan utgöra stora fördelar. Enligt mjuk makt kan detta innebära en möjlighet för Kina att nå ut till många afrikanska länder samtidigt, och påverka deras mål och visioner. Ett uttryck av mjuk makt är att få andra aktörer att vilja ha samma saker som en själv, vilket ett djupt samarbete inom handelszonen AfCFTA skulle kunna innebära.
Att utvinningen av energiresurser enligt strategin ska fortsatt ökas kan vara ett uttryck av maktobalans i relationen. Då Kina gett stora lån till en mängd länder innebär detta enligt economic statecraft att de fått inflytande, och därmed kan påverka för att beslut som de själva gynnas av ska fattas. Resurssäkerhet är även en anledning till att Kina för en aktiv utrikespolitik, vilket stärker slutsatsen att de vill öka sitt inflytande och därmed öka möjligheten att utvinna energiresurser. Som delar av empirin har påvisat innebär resursutvinningen även stora risker för dess anställda. Att arbetssäkerheten eller de anställdas rättigheter ska förbättras är inte något som nämns i strategin.
Enligt strategin ska Kina och Afrika kollaborera inom de olika internationella organisationerna. Dessa utgör plattformar där Kina kan tänkas få något konkret i utbyte. Genom att ha stöttat ett land finansiellt kan det landet väntas rösta på samma sätt som Kina i omröstningar i till exempel FN. Det framgår således att det inte är ett ett-spårigt utbyte med Kina som ständig givare och Afrika mottagare.
I strategin framgår det att fler CI ska upprättas och antal utbyten utökas. Just upprättandet av CI är en av uppsatsens indikatorer för mjuk makt. Även om inte CI fungerar som andra institut som enbart arbetar för att främja det egna landet så kan CI i själva verket ha denna funktion. Genom att folk lär sig kinesiska och om kinesisk kultur främjas en positiv porträttering och intresset för Kina kan enligt mjuk makt då öka. Genom CI ges även stipendium, något som gör att afrikanska länder kan gynnas av att bibehålla en god relation med Kina eftersom det möjliggör en högre utbildning för dess medborgare.
I strategin uppges det att China-Africa Press Center ska utvecklas och växa. Både mjuk makt och economic statecraft menar att stater bör sprida en positiv bild av sig själva. Kinas satsningar på mediesamarbeten i Afrikastrategin kan därför göras för att porträttera sig på ett positivt sätt. Genom att folket i de afrikanska länderna får en positiv inställning till Kina kan dess närvaro välkomnas istället för att ifrågasättas och kritiseras. Med anknytning till Pippa Morgans studie av

folkopinioner i kapitlet tidigare forskning verkar Kina lyckas med detta, då en majoritet är positivt inställda.
Kina ska enligt strategidokumentet stötta Afrikanska Unionen i dess arbete mot att nå Agenda2063. Som tidigare nämnt kan detta innebära risker som exempelvis spridning av konfidentiella data, vilket kan tänkas ge Kina möjlighet att påverka länder allt mer efter att ha tagit del av denna information. Enligt economic statecraft är det rimligt att detta brott innebär att samarbetet avslutas, då Kina finansierat exempelvis byggandet av unionens högkvarter.
Biståndet till Afrika ska enligt strategin fortsatt öka. Att Kina ger fortsatt bistånd kan enligt economic statecraft vara att få något i utbyte eftersom biståndet skapar en maktobalans. Avslutningsvis kan en anledning till att Kina beskriver Kina-Afrikarelationerna som ett samarbete snarare än som ett biståndsförhållande i strategin kan enligt mjuk makt vara för att påverka sin porträttering. Om de lyckas skapa en bild där de är en solidarisk samarbetspartner snarare än en exploatör kan ett välkomnande av Kina verka mer attraktivt och närvaron kan komma att ifrågasättas i lägre utsträckning.

5.2 Kinas närvaro i två länder

5.2.1 Burundi

Kina ger stora summor bistånd och räntefria lån till Burundi. Detta kan göras för att erhålla mjuk makt genom källan politiska värden. Genom att stötta Burundi finansiellt kan värdet vänskap, som uppges i strategin, bli bekräftat genom att det stämmer överens med det valda agerandet. Att indexsiffrorna för Transparency & Accountability försämras kan bero på ökad kinesisk närvaro i landet. Det ska dock tas i beaktning att Burundi från början hade låga nivåer av detta, och att det varit oroligt i landet efter 2015 kan också vara en bidragande faktor. Eftersom landets styre och politiska system fortfarande är ostabilt kommer det fortsätta utvecklas och förändras med tiden. Även att friheten på internet har sjunkit kan vara ett uttryck av att Kinas censurkultur anammats av Burundi, men även andra faktorer kan påverka som exempelvis hög korruption. Att Social Protection och Labour Policies förbättrats kan bero på att Kina inte bedriver exempelvis egna gruvor i landet och inte heller är en officiell partner för att utveckla institutioner eller rättvisa. Att Infrastructure stigit ter sig naturligt då Kina, och även andra utländska aktörer, ökat sina infrastruktursatsningar i Burundi.
CI:et som upprättas vid University of Burundi utgör ett exempel på hur utbytena mellan länderna ökar. Det har framhållits att CI:et fyllt en utvecklande funktion för samarbetet mellan länderna, och på det sättet har det främjat Kina. Även om detta emellertid inte är den officiella funktionen. Givet ett ökat intresse och uppskattning för Kina bland Burundis akademiker kan det enligt mjuk makt bli möjligt att idéerna som utgör grunderna i Kinas system kan tas efter. Detta är dock kontextberoende

då olika personer kommer bli olika investerade i det kinesiska sättet, och inte nödvändigtvis kommer förespråka det.
Att Kina byggt ett påkostat palats i Burundi kan fungera som en bekräftelse för de burundiska politikerna och enligt economic statecraft sätter det dem därför i en slags tacksamhetsskuld till Kina.

5.2.2 Kongo-Kinshasa

I ett resursrikt land som Kongo-Kinshasa där Kina själva bedriver verksamhet försämras arbetsvillkoren. Det har både indexet samt fallstudien skildrat i föregående kapitel. Minskningen av Transparency & Accountability var minimal och utgör inte grund för någon analys, den täcker tyvärr inte heller 2018 då valet hölls. Det skildras hur Kongo-Kinshasa blivit allt mer bundet till Kina, och ett beroendeförhållande kan urskiljas. Detta stämmer väl överens med economic statecraft som fokuserar på denna dimension av den ekonomiska diplomatin. Fallet Kongo-Kinshasa utgör ett tydligt exempel på hur Kina använder sig av sin ekonomiska makt för att säkra resurstillgångar utomlands. Avtalet Sicomines skildrar ett taktiskt steg från Kinas håll, då de säkrar tillgången till kobolt som möjliggör teknologskapande och större intäkter. För kongoleserna innebär det farliga arbetsförhållanden där både vuxna likväl som barnarbetare har skadats eller avlidit. Eftersom Kina är en av de största exportörerna av kobolt är Kongo-Kinshasa låst av dess efterfrågan och prissättning för att klara sig ekonomiskt. Enligt economic statecraft är detta ett tecken på en manipulering av ekonomiskt avtal som gynnar Kina i form av mer makt internationellt, och det mottagande landet är låst i en beroendesituation. Ett lands trovärdighet och kan minska genom censur och låg transparens. I anknytning med att Kina, känt för sin låga frihet på internet, ökar sin närvaro så uppmärksammar artiklar hur denna trend även spridit sig till Kongo-Kinshasa. Ett val som anklagats för oegentligheter och fusk påvisar även det en negativ utveckling för landets demokrati. Detta kan vara ett tecken för att Kina har stor mjuk makt över Kongo-Kinshasa. Om Kongo-Kinshasas politiska ledare gett legitimitet till Kinas styrelseskick samt dess maktutövande i att begränsa internettillgången för sina medborgare är det enligt mjuk makt rimligt att de då tar efter samma tillvägagångssätt.

6 Diskussion och slutsats

I denna uppsats har Kinas Afrikastrategi studerats, och det har påvisats att den är ambitiös och sträcker sig över många områden. Att Kina verkar på ett sätt som skiljer sig från andra aktörer såsom DAC-länder och Världsbanken kan även konstateras. Bistånd ges utan villkor vilket kan leda till att finansiering inte används till de tänkta projekten eller områdena på grund av ökad och ignorerad korruption. Om starka institutioner måste upprättas för att lyckas med utveckling eller om utveckling krävs före institutioner kan upprättas är vidare två sidor som kan generaliseras till att representera den traditionella västerländska aktören respektive Kina.

Förklaringar till varför Kinas Afrikastrategi ser ut som den gör har presenterats med teorierna om mjuk makt och economic statecraft. Vad som kan fastställas är att det finns ett djup i anledningarna till att Kina för ekonomisk diplomati mot Afrika. Exempelvis ges inte biståndet och infrastruktursatsningarna för altruistiska anledningar, utan för att kunna utkräva saker i gengäld. Afrikastrategin är inte unik i sitt slag, utan Kina arbetar som nämnt på liknande sätt även mot andra utvecklingsregioner och utvecklingsländer. Givet att strategin är fortsatt framgångsrik gällande ökat inflytande kan Kina skapa en allt större krets av länder som delar samma konsensus och värderingar. En viktig funktion i det internationella samfundet är att kunna ingripa när exempelvis brott mot mänskliga rättigheter begås. Om principen om icke-inblandning tillsammans med Kinas inflytande blir allt starkare kan ett auktoritärt styrelsesätt legitimeras och sprida sig. Det kan då leda till att sådant beteende accepteras i allt större utsträckning.

Vad Kinas Afrikastrategi kan innebära för afrikanska länder har undersökts med de valda fallen Burundi och Kongo-Kinshasa. Det har framgått att Kinas statligt ägda företag ofta själva bedriver verksamhet i resursrika länder, och i Kongo-Kinshasa har detta inneburit att infrastrukturen vuxit på kostnad av försämrade arbetsförhållanden. I ett resursfattigt land som Burundi fokuserar Kina istället för att bedriva egen gruvverksamhet på jordbruk- och infrastruktursamarbeten likväl som att ge villkorsfria bistånd och räntefria lån. Detta kan vara en bidragande faktor till att arbetsförhållandena förbättrats samtidigt som transparensen istället försämrats. Inga generaliserande slutsatser om effekten av Kinas närvaro i afrikanska länder kan dock göras baserat på en enda kvalitativ fallstudie. Det går inte heller att isolera Kinas närvaro som ensam orsak, utan även andra faktorer kan ha bidragit till den observerade utvecklingen.

Det som kan sägas med säkerhet är att Kinas makt i Afrika ökar. Afrika, en kontinent som historiskt blivit marginaliserad och utnyttjad, behöver rättvisa och långsiktiga samarbeten med omvärlden. Utmaningen ligger i att säkerställa att dessa samarbeten inte fungerar som endast en maskering för upprepad exploatering.

7 Referenser

Primärkällor

Baohong, Sun. 2016. Tal av kinesiska ambassadören Sun Baohong i Ghana Sun Baohongs vid Ghana Armed Forces Command and Staff College, 20 maj, *China's Ministry of Foreign Affairs*. Hämtad (2019-11-28): https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjb_663304/zwjg_665342/zwbd_665378/t1365143.shtml.

Enlai, Zhou. 1955. Tal av den kinesiska premiärministern Zhou Enlais vid plenarsessionen för den Bandung-konferensen, 19 april, *Digital Archive vid Wilson Center*. Hämtad (2019-11-28): https://digitalarchive.wilsoncenter.org/document/121623.

Jinping, Xi. 2017. Tal av den kinesiska presidenten Xi Jinping vid FN:s kontor i Geneve, 18 januari, *Embassy of the People's Republic of China in the Republic of Iraq*. Hämtad (2020-01-03): http://iq.chineseembassy.org/eng/zygx/t1432869.htm.

Mutua, Alfred. 2005. Citat från intervju med talesperson för den kenyanska regeringen Alfred Mutua, 21 juni, *USA Today*. Hämtad (2020-01-03): http://www.usatoday.com/money/world/2005-06-21-africachina-usat_x.htm.

Sekundärkällor

AFDB A. 2019. Country Strategy Paper 2019-2023. Afrikanska utvecklingsbanken. Juni. Hämtad (2019-12-25): https://www.afdb.org/en/documents/project-operations/country-strategy?field_keywords_tid=164.

AFDB B. 2013. Country Strategy Paper 2013-2017. Afrikanska utvecklingsbanken. Juli. Hämtad (2020-01-06): https://www.afdb.org/en/documents/document/2013-2017-democratic-republic-of-congo-country-strategy-paper-32871.

AFDB C. 2019. Burundi. Afrikanska utvecklingsbanken. Hämtad (2020-01-03): https://www.afdb.org/en/countries/east-africa/burundi.

Afrikanska Unionen (AU). 2019. Afrikanska Unionens hemsida om Agenda2063. Hämtad (2019-12-17): https://au.int/agenda2063/overview.

Alves, Ana Christina. 2013. "China's 'win-win' cooperation: Unpacking the impact

of infrastructure-for-resources deals in Africa", *South African Journal of International Affairs*, 20(2): 207-226.

Amnesty International. 2017. "Time to recharge: corporate action and inaction to tackle abuses in the cobalt supply chain". London: Amnesty International Ltd. AFR 62/7395/2017.

Bachrach, Peter- Baratz, Morton S. 1962. "The two faces of power", *The American Political Science Review*, 56(4): 947-952.

Baldwin, David A. 1985. *Economic Statecraft.* USA: Princeton University Press.

Bräutigam, Deborah. 2011. *The Dragon's Gift: The Real Story of China in Africa*. New York: Oxford University Press.

Bräutigam, Deborah - Xiaoyang, Tang. 2012. "Economic statecraft in China's new overseas special economic zones: soft power, business or resource security?", *International Affairs*, 88(4): 799-816.

Bouvin, Mattias. 2019. "The Hard Edge of China's Soft Power". *Global Security Review.* 23 januari. Hämtad (2020-01-05): https://globalsecurityreview.com/hard-edge-china-soft-power/.

Cabestan, Jean-Pierre. 2019. "Beijing's 'Going Out' Strategy and Belt and Road Initiative in the Sahel: The Case of China's Growing Presence in Niger", *Journal of Contemporary China*, 28(118): 592-613.

Chai, Winberg – Chai, May-Lee. 2013. "The Meaning of Xi Jinping's Chinese Dream", *American Journal of Chinese Studies*, 20(2): 95-97.

Choi, Martin. 2019. "How a presidential palace in Burundi fits in with China's Plans in Africa". *South China Morning Post*. 20 februari. Hämtad (2019-12-25): https://www.scmp.com/news/china/diplomacy/article/2186970/how-presidential-palace-burundi-fits-chinas-plans-africa.

Cloete, Kim. 2019. "Africa's new free trade area is promising, yet full of hurdles". *World Economic Forum*. Hämtad (2019-12-17): https://www.weforum.org/agenda/2019/09/africa-just-launched-the-world-s-largest-free-trade-area/.

Collaboration on International ICT Policy and Southern Africa (CIPESA). 2016. "State of Internet Freedom in Burundi 2016: Charting Patterns in the Strategies African Governments Use to Stifle Citizens' Digital Rights". CIPESA.

Dreher, Axel - Fuchs, Andreas - Parks, Bradley - Strange, M Austin - Tierney, J Michael. 2017. *Aid, China, and Growth: Evidence from a New Global Development Finance Dataset.* AidData Working Paper 46. Williamsburg: VA AidData.
Dempsey, Harry. 2019. Tech giants sued over child deaths in DRC cobalt mining. *Financial Times*. 16 december. Hämtad (2019-12-18): https://www.ft.com/content/3ab6b934-202e-11ea-92da-f0c92e957a96.

Donou-Adonsou, Ficawoyi - Lim, Sokchea. 2018. "On the importance of Chinese investment in Africa", *Review of Development Finance*, 8(1): 1-11.

Edoho M. Felix. 2011. "Globalization and Marginalization of Africa: Contextualization of China—Africa Relations", *Africa Today*, 58(1): 103-124.

Eisenman, Joshua – Kurlantzick, Joshua. 2006. "China's Africa Strategy", *Current History*, 691(105): 219-224.

Esaiasson Peter – Giljam, Mikael – Oscarsson, Henrik – Wängnerud, Lena, 2017. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad.* Stockholm: Norstedts juridik.

Frankel, C. Todd. 2016. "The Cobalt Pipeline: Tracing the path from deadly hand-dug mines in Congo to consumers' phones and laptops". *The Washington Post*. 30 september. Hämtad (2020-01-06): https://www.washingtonpost.com/graphics/business/batteries/congo-cobalt-mining-for-lithium-ion-battery/?.

Forum on China Africa Cooperation (FOCAC). 2019. Officiell hemsida. Hämtad (2019-12-17): https://www.focac.org/eng/.

Globalis. 2018. Den demokratiska republiken Kongo. Hämtad (2019-12-23): https://www.globalis.se/Konflikter/Afrika/Den-demokratiska-republiken-Kongo.

Griffiths, James. 2019. "Democratic Republic of Congo internet shutdown shows how Chinese censorship tactics are spreading". *CNN*. 2 januari. Hämtad (2020-01-04): https://edition.cnn.com/2019/01/02/africa/congo-internet-shutdown-china-intl/index.html.

Hanauer, Larry – Morris, Lyle. 2014. *Chinese Engagement in Africa: Drivers, Reactions, and Implications on U.S. Policy.* USA: Rand Corporation.

Hanban, Confucius Institute (CI). Officiell hemsida för Hanban, engelsk version. 2019. Hämtad (2019-12-12): http://english.hanban.org/node_7586.htm.

Ibrahim Index of African Governance (IIAG). 2019. IIAG:s hemsida med statistik. Hämtad (2019-12-27): http://iiag.online/.

Ibrahim, Mo - Doss, Alan. 2019. “Congo's election: a defeat for democracy, a disaster for the people". *The Guardian*. 9 feb. Hämtad (2020-01-05): https://www.theguardian.com/global-development/2019/feb/09/democratic-republic-of-the-congo-election-a-defeat-for-democracy-disaster-for-people-mo-ibrahim.

Jayaram, Kartik – Kassiri, Omid – Yuan Sun, Irene. 2017.” The closest look yet at Chinese economic engagement in Africa”. *Mckinsey & Company*. Juni. Hämtad (2019-12-30): https://www.mckinsey.com/featured-insights/middle-east-and-africa/the-closest-look-yet-at-chinese-economic-engagement-in-africa.

Johnston, Lauren – Rudyak, Marina. “China’s ‘Innovative and Pragmatic’ Foreign Aid: Shaped by and now Shaping Globalisation”, i *China's New Sources of Economic Growth: Human Capital, Innovation and Technological Change*, Song, Ligang et al.(red), Australien: ANU Press, 2017, 431-452.

Jones, Cara – Donovan-Smith, Orion. 2015. “How the West Lost Burundi”. *Foreign Policy*. 28 augusti. Hämtad (2019-12-25): https://foreignpolicy.com/2015/08/28/how-the-west-lost-burundi/.

Karlsson, Carl-Johan. 2019. The Chinese Power Grab in the DRC. *Global Business Reports.* 28 juni. Hämtad (2019-12-23): https://www.gbreports.com/article/the-chinese-power-grab-in-the-drc.

Keenan, Patrick J. 2008. “Curse or Cure? China, Africa, and the Effects of Unconditioned Wealth”, *Berkeley Journal of International Law*, 27(1): 83–125.

Kinas Utrikesdepartement (Kinas UD 2006). 2006. *China’s African Policy*. Hämtad (2019-12-02): https://www.fmprc.gov.cn/web/ziliao_674904/tytj_674911/zcwj_674915/t230612.shtml.

Kinas Utrikesdepartement (Kinas UD 2015). 2015. *China’s Africa Policy 2015: New policy for new circumstances.* Hämtad (2019-12-01): https://www.fmprc.gov.cn/web/ziliao_674904/tytj_674911/zcwj_674915/t1321556.shtml.

King, Kenneth. 2013. *China’s Aid & Soft Power in Africa.* USA: James Currey.

Kommerskollegium. 2019. Direktinvesteringar, tillgångar och flöden. Hämtad (2019-12-30): https://www.kommers.se/verksamhetsomraden/Utrikeshandel/Handelsutveckling-och-statistik/Direktinvesteringar/.

Lagerkvist, Johan. 2017. *Kina: i globaliseringens mitt.* Sverige: Bokförlaget Forum.

Landguiden. 2019. Kongo-Kinshasa. Utrikespolitiska Institutet. Hämtad (2020-01-04): https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/kongo-kinshasa/.

Li, He. 2015.” The Chinese Model of Development and Its Implications”, *World Journal of Social Science Research*, 2(2): 128-138.

Lin, Li – Hongtao, Leng. 2017. “Joseph Nye’s Soft Power Theory and Its Revelation Towards Ideological and Political Education”, *Humanities and Social Sciences*, 5(2): 69-74.

Liu, Xin. 2019. “So Similar, So Different, So Chinese: Analytical Comparisons of the Confucius Institute with its Western Counterparts”, *Asian Studies Review*, 43(2): 256-275.

Maiza-Larrarte, Andoni – Claudio-Quiroga, Gloria. 2019. How to avoid flawed minerals-for-infrastructure deals like DR Congo and China’s Sicomines pact. *Quartz*. 3 april. Hämtad (2019-12-23): https://qz.com/africa/1586753/china-and-dr-congo-sicomines-cobalt-mine-deal-is-flawed/.

McNeill, H. William. 1997. "What We Mean by the West", *Foreign Policy Research Institute*, 41(1): 513-524.

Mukete Dynamic, Beyongo. 2018. “China’s Power in Africa: Rhetoric and Reality”, i *China Yearbook 2018: Power*, Golley, Jane – Jaivin, Linda – Farrelly, Paul – Strange, Sharon (red). ANU Press, 2018, 188-199.

Morgan, Pippa. 2018. “Can China’s Economic Statecraft Win Soft Power in Africa? Unpacking Trade, Investment and Aid”, *Journal of Chinese Political Science*, 24(3): 387-409.

Morin, Jean-Frédéric & Pacquin, Jonathan, 2018. *Foreign Policy Analysis. A Toolbox*. New York: Palgrave Macmillan.

Norris, William. 2010. *Economic Statecraft with Chinese Characteristics: The Use of Commercial Actors in China's Grand Strategy*. Department of Political Science of the Massachusetts Institute of Technology.

Nørretranders, Tor. 1993. *Märk världen. En bok om vetenskap och intuition*. Stockholm: Alba.

Nye, Joseph. 1990 A. *Bound to Lead: The Changing Nature of American Power*. USA: Basic Books.

Nye, Joseph. 1990 B. “Soft Power”, *Foreign Policy*, 80(1): 153-171.

Nye, Joseph. 2004. *Soft Power: the means to success in world politics.* New York: Public Affairs.

Nye, Joseph. 2008. "Public Diplomacy and Soft Power", *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 616(1): 94–109.

Nye, Joseph. 2018. "China's Soft and Sharp Power". *Project Syndicate*. 4 januari. Hämtad (2019-12-20): https://www.project-syndicate.org/commentary/china-soft-and-sharp-power-by-joseph-s--nye-2018-01.

Pinault, Joseph. 2019. "Rapid Urbanization Presents New Problems for Africa". *VoaNews*. 20 maj. Hämtad (2020-01-04): https://www.voanews.com/africa/rapid-urbanization-presents-new-problems-africa.

Procopio, Maddalena. 2015. "The effectiveness of Confucius Institutes as a tool of China's soft power in South Africa", *The African East-Asia Affairs*, 2(1)*: 98-125*.

Power, Marcus – Mohan, Giles – Tan-Mullins, May. 2012. *China's resource diplomacy in Africa: Powering development?* Storbritannien: Palgrave Macmillan.

Sanderson, Henry. 2019. "Robert Friedland, China and the rush for copper in the DRC". *Financial Times*. 29 oktober. Hämtad (2019-12-23): https://www.ft.com/content/2f170b48-eb44-11e9-a240-3b065ef5fc55.

Sanusi, Lamido. 2013." Africa must get real about Chinese ties". *Financial Times*. 11 mars. Hämtad (2020-01-06): https://www.ft.com/content/562692b0-898c-11e2-ad3f-00144feabdc0.

Shahbaz, Adrian. 2018." The Rise of Digital Authoritarianism: Fake news, data collection, and the challenge to democracy". *Freedom House*. Hämtad (2020-01-04): https://freedomhouse.org/report/freedom-net/freedom-net-2018/rise-digital-authoritarianism.

Shenggao, Yuan. 2018. "Chinese investment in DRC boosts ties". *ChinaDaily*. 4 september. Hämtad (2020-01-04): https://www.chinadaily.com.cn/a/201809/04/WS5b8e2027a310add14f38985b.html.

Shih, Wen. 1963. "Political Parties in Communist China", *Asian Survey*, 3(3): 157-164.

Taylor, Ian. 2011. *The Forum on China-Africa Cooperation (FOCAC).* New York: Routledge.

Taylor, Ian. 2019. “China and Political Governance in Africa”, *Oxford Research Encyclopedia of Politics*, 1-18.

Teorell, Jan – Svensson, Torsten, 2007. *Att fråga och att svara. Samhällsvetenskaplig metod.* Malmö: Liber.

The World Bank A. 2019. Burundi. Hämtad (2020-01-04): https://data.worldbank.org/country/burundi.

The World Bank B. 2019. Kina. 13 december. Hämtad (2019-12-19): https://www.worldbank.org/en/country/china/.

Thrall, Lloyd. 2015. *China’s Expanding African Relations: Implications for U.S. National Security.* Santa Monica: RAND Cooperation.

Tull, M Denis. 2006. “China’s engagement in Africa: scope, significance and consequences”, *The Journal of Modern African Studies*, 44(3): 459-479.

United Nations Development Programme (UNDP). 2018. Country Programme Document for Burundi 2019-2023. Hämtad (2019-12-27): https://www.undp.org/content/dam/undp/library/corporate/Executive%20Board/2019/First-regular-session/DPDCPBDI4.docx.

Von Hein, Matthias. 2018. "Xi Jinping and the 'Chinese Dream'". *Deutsche Welle*. 7 maj. Hämtad (2020-01-07): https://www.dw.com/en/xi-jinping-and-the-chinese-dream/a-43685630.

Wang Yaolin, Mark. 2002. "The Motivations behind China's Government-Initiated Industrial Investments Overseas", *Pacific Affairs*, 75(2): 187-206.

Woods, Ngaire. 2008. “Whose Aid? Whose Influence? China, Emerging Donors and the Silent Revolution in Development Assistance”, *International Affairs (Royal Institute of International Affairs 1944-),* 84(6): 1205-1221.

Yang, Edward Yi – Liang, Wei. 2019. “Introduction to China’s Economic Statecraft: Rising Influences, Mixed Results”, *Journal of Chinese Political Science*, 24(1): 381–385.

Yukaruc, Umut. 2017. “A Critical Approach to Soft Power”, *Journal of Bitlis Eren University Institute of Social Sciences*, 6(2): 491-502.